

POSTANOWIENIE

Dnia 1 sierpnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski

w sprawie **M. P.** skazanej z art. 148 § 1 k.k. i innych;
po rozpoznaniu w dniu 1 sierpnia 2023 r. w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,
kasacji wniesionej przez obrońcę skazanej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 26 września 2022 r. sygn. II AKa 190/22, utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z 9 grudnia 2021 r. sygn. XVIII K 200/21,

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;
2. zwolnić skazaną od kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z 9 grudnia 2021 r. sygn. XVIII K 200/21 uznał M. P. za winną tego, że:

1. w nocy z 30 na 31 sierpnia 2019 r. w W. zadała w kierunku J. P. cios nożem, zaś ww. broniąc się, złapał za nóż lewą ręką, w wyniku czego doznał obrażeń ciała w postaci poziomej rany ciętej powierzchni dłoniowej ręki lewej o długości ok. 6 cm na wysokości stawów śródrečno-paliczkowych II i III schodzącej na stronę promieniową z krwawieniem z tętniczek ręki, które skutkowały rozstrojem zdrowia i naruszeniem czynności narządu ciała na okres powyżej siedmiu dni w rozumieniu art. 157 § 1 k.k., tj. popełnienia czynu z art. 157 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy sprzed nowelizacji na mocy

ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (Dz.U. z 2020 r., nr 1086) w zw. z art. 4 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 157 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy sprzed nowelizacji na mocy ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (Dz.U. z 2020 r. poz. 1086) w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył jej karę 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności;

2. w dniu 30 listopada 2020 r. w W., działając z zamiarem ewentualnym pozbawienia życia J. P., dokonała zabójstwa ww. w ten sposób, że zadała cios nożem w klatkę piersiową, w następstwie czego J. P. doznał rany klutej klatki piersiowej z uszkodzeniem w przebiegu jej kanału narządów wewnętrznych - serca i płuca lewego skutkujące masywnym krwawieniem w tym do światła lewej jamy opłucnej oraz odłą opłucnową lewostronną co doprowadziło do wstrząsu krwotoczno-urazowego i zgonu na miejscu zdarzenia, tj. popełnienia czynu art. 148 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 148 § 1 k.k. wymierzył jej karę 12 (dwunastu) lat pozbawienia wolności.

Ponadto, na podstawie art. 85 § 1 k.k., art. 85a k.k., art. 86 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy sprzed nowelizacji na mocy ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (Dz.U. z 2020 r. poz. 1086) w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzeczone w punktach 1 i 2 kary pozbawienia wolności połączył i wymierzył oskarżonej karę łączną 12 (dwunastu) lat pozbawienia wolności (pkt 3 wyroku).

Po rozpoznaniu apelacji wniesionych przez obrońców oskarżonej, oskarżyciela posiłkowego i prokuratora, Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z 26 września 2022 r. sygn. II AKa 190/22, utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie (pkt 1 wyroku).

Od tego rozstrzygnięcia kasację wywiodła obrońca skazanej, która zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła rażące naruszenia przepisów prawa procesowego, które miały istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie:

1. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. polegające na powtórzeniu - za Sądem I instancji - dowolnej, a nie swobodnej oceny wyjaśnień M. P. oraz dokonanie takiej samej nieprawidłowej oceny przez Sąd II instancji, tj. dokonanie jej z naruszeniem zasad prawidłowego rozumowania i wskazań wiedzy oraz doświadczenia życiowego;
2. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 k.p.k. oraz art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. polegające na niedopełnieniu obowiązku należytego i rzetelnego rozpoznania zarzutu dotyczącego błędnej kwalifikacji prawnej przypisanej oskarżonej, poprzez powielenie za Sądem I Instancji przypisania M. P. odpowiedzialności za zabójstwo z zamiarem ewentualnym;
3. naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. polegające na niedopełnieniu obowiązku należytego i rzetelnego rozpoznania zarzutu dotyczącego błędnej kwalifikacji prawnej przypisanej oskarżonej, poprzez powielenie za Sądem pierwszej instancji przypisania M. P. odpowiedzialności za zabójstwo z zamiarem ewentualnym;
4. art. 6 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. polegające na nienależytym rozważeniu argumentów zawartych w zarzucie z pkt 11 apelacji obrońcy M. P. poprzez zaakceptowanie przez Sąd Odwoławczy wadliwej decyzji procesowej Sądu a quo podjętej w toku rozprawy głównej, tj. oddalenia wszystkich osobowych wniosków dowodowych obrońcy, na skutek czego nie przesłuchano J. P.;
5. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. polegające na niedopełnieniu obowiązku należytego i rzetelnego rozpoznania zarzutów apelacji (nr 14 i 15), w tym w szczególności powtórzeniu za Sądem I instancji dowolnej, a nie swobodnej oceny zeznań świadków S. P. i J. K. oraz dokonanie takiej samej nieprawidłowej oceny przez Sąd II instancji, tj. dokonanie jej z naruszeniem zasad prawidłowego rozumowania i wskazań wiedzy oraz doświadczenia życiowego;

6. naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. polegające na niedopełnieniu obowiązku należytego i rzetelnego rozpoznania zarzutu dotyczącego niewspółmiernie rażącej kary poprzez lapidarne wskazanie, z jakiego względu akurat kara pozbawienia wolności w wymiarze 12 lat ma być adekwatna w niniejszej sprawie i zmarginalizowanie okoliczności łagodzących sprawę;

Podnosząc powyższe zarzuty, obrońca wniosła o uchylenie skarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 29 września 2022 r. sygn. akt II AKa 190/22 i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi II instancji, a nadto także o zwolnienie M. P. od ponoszenia kosztów postępowania, w tym opłaty od kasacji.

W odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Podniesione w kasacji obrońcy zarzuty okazały się oczywiście bezzasadne, co skutkowało rozpoznaniem i oddaleniem kasacji przez Sąd Najwyższy jako oczywiście bezzasadnej w trybie wskazanym w przepisie art. 535 § 3 k.p.k.

Oczywista bezzasadność zachodzi wtedy, gdy sąd kasacyjny stwierdza w sposób niebudzący żadnych wątpliwości, że w rozpatrywanej sprawie nie wystąpiły uchybienia wymienione w art. 439 k.p.k., ani też nie wystąpiły inne rażące naruszenia prawa zarzucone w skardze kasacyjnej, a jeżeli nawet wystąpiły, to z całą pewnością nie mogły one mieć istotnego wpływu na treść zaskarżonego orzeczenia (por. SN V KKN 314/97, OSNKW 1998, nr 11-12, poz. 60 wraz z aprobującymi uwagami S. Zabłockiego, *Przegląd orzecznictwa Sądu Najwyższego Izba Karna*, Palestra 1999, z. 1-2, s. 145).

Dla zachowania przejrzystości rozważań, omówienie zarzutów zostało przeprowadzone w dwóch częściach. Pierwsza to rozważania związane z zarzutami podnoszącymi naruszenie ogólnych zasad procesowych, o których mowa

w art. 5, 6 i 7 k.p.k. (tj. zarzuty z pkt: 1, 2, 4, 5 kasacji). W drugiej zaś zawarto odniesienie do zarzutów sygnalizujących naruszenie standardów kontroli apelacyjnej wynikających z art. 433 § 2 k.p.k. oraz podnoszonych w związku z tym uchybień w konstrukcji uzasadnienia sądu drugiej instancji - art. 457 § 3 k.p.k. (tj. zarzuty z pkt 3 i 6 kasacji). Choć wszystkie zarzuty kasacji w swojej konstrukcji odwołują się do naruszeń związanych z art. 433 § 2 k.p.k. i 457 § 3 k.p.k., to część z nich już w ramach pobieżnej analizy ocenione być muszą jako nietrafne i w związku z tym pozbawione potencjału wzruszenia zaskarżonego orzeczenia (*postanowienie SN z 1 lipca 2021 r. sygn. II KK 184/21*). Przebieg postępowania w niniejszej sprawie wykluczył skuteczność zarzutu naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów. Zgodnie bowiem z poglądem utrwalonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego zarzut naruszenia art. 7 k.p.k. może być skutecznie podnoszony w postępowaniu kasacyjnym tylko wówczas, gdy sąd odwoławczy, dokonywał samodzielnej, lecz odmiennej od sądu *meriti* oceny dowodów oraz na ich podstawie czynił samodzielne ustalenia faktyczne, odmienne od ustaleń sądu pierwszej instancji (*zob. wyrok SN z 8 września 2021 r. sygn. II KK 266/20; postanowienie SN z 22 września 2016 r. sygn. III KK 144/16, teza 1*), co w niniejszej sprawie nie miało miejsca.

Podobnie pozbawione jest skuteczności jednoczesne podnoszenie w zarzucie

– tak jak sformułowanym w pkt 2 kasacji, naruszenie art. 5 § 2 k.p.k. oraz art. 7 k.p.k., a to z uwagi na ich rozłączny charakter. Zarzut naruszenia art. 5 § 2 k.p.k. nie może być stawiany łącznie z obrazą art. 7 k.p.k., a to z tego powodu, iż naruszenie zasady *in dubio pro reo* możliwe jest jedynie wtedy, gdy sąd w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie dowodowe i w sposób zgodny z art. 7 k.p.k. ocenił zgromadzone dowody, a pomimo tego z dowodów uznanych za wiarygodne nadal wynikają co najmniej dwie równoprawne wersje faktyczne i organ procesowy rozstrzyga niedając się usunąć wątpliwości, niezgodnie z kierunkiem określonym w przepisie art. 5 § 2 k.p.k. (*zob. postanowienia SN: z 30 czerwca 2021 r. sygn. II KK 245/21; z 14 lipca 2022 r. sygn. II KK 263/22*), czego nie sposób dopatrzeć się w rozważaniach sądu drugiej instancji.

Niezasadny jest również zarzut naruszenia prawa do obrony, o której mowa w pkt 4 kasacji, gdyż brak jest podstaw do utożsamiania naruszenia art. 6 k.p.k. z faktem oddalenia wniosku dowodowego na etapie postępowania pierwszoinstancyjnego, w sytuacji, gdy taka decyzja organu procesowego miała swoje podstawy, właściwie wykazane w uzasadnieniu, co potwierdził sąd odwoławczy w swoich rozważaniach. Sąd odwoławczy w pkt ad. 11 i 12 (str. 17 uzasadnienia) argumentację sądu *meriti* związaną z oddaleniem na podstawie art. 170 § 1 pkt 3 i 5 k.p.k. wniosku dowodowego strony o przesłuchanie świadka, ocenił jako prawidłową, w sposób spójny i logiczny argumentując swoje stanowisko.

Podkreślić należy, że decyzja w kwestii uwzględnienia, bądź oddalenia wniosku dowodowego jest autonomiczną decyzją sądu, wymagającą podjęcia wstępnej weryfikacji (tzw. apriorycznej oceny dowodów), czy dany dowód jest dopuszczalny, realnie istnieje możliwość jego przeprowadzenia i czy jest przydatny do stwierdzenia okoliczności stanowiącej tezę dowodową. Skoro zatem, co wynika z akt sprawy, Sąd odwoławczy rozpoznał wniosek dowodowy obrońcy i stwierdził, że jest on zgodnie z art. 170 § 1 pkt 1 k.p.k., niedopuszczalny z mocy prawa, tym samym nie mogło dojść do obrazu wspomnianego wyżej przepisu, ani tym bardziej art. 170 § 1a k.p.k., gdyż ten ostatni przepis ma zastosowanie jedynie do podstaw oddalenia wniosku dowodowego, o których mowa w art. 170 § 1 pkt 5 i 6 k.p.k. Naruszenie art. 170 § 1 k.p.k. jest natomiast możliwe tylko wówczas, gdyby Sąd Okręgowy nie rozpoznał w ogóle zgłoszonego przez stronę wniosku dowodowego, co w przedmiotowej sprawie nie miało przecież miejsca.

Analiza zarzutów wskazanych w pkt 3 i 6 kasacji obrońcy wraz z towarzyszącą im argumentacją na gruncie uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego, nie potwierdza naruszeń, których zaistnienie podnosi skarżący. Co więcej, konstrukcja tych zarzutów, choć powierzchownie wskazuje na błędy w przeprowadzonej kontroli instancyjnej, w istocie stanowi polemikę i prezentację poglądów skarżącego co do oceny poszczególnych dowodów, a nadto zawiera powtórzenie zarzutów skierowanych uprzednio w apelacji pod adresem rozstrzygnięcia sądu *meriti*, w związku z ustalonym przez ów sąd stanem faktycznym, stanowiącym podstawę orzeczenia pierwszoinstancyjnego.

Zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem związanym z zagadnieniem, którego dotyczy omawiany zarzut kasacyjny, zaistnienie obrazy art. 433 § 2 k.p.k. może bowiem nastąpić wskutek braku rozważenia wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym, naruszenie zaś art. 457 § 3 k.p.k. - gdy w uzasadnieniu wyroku nie zostanie zawarta argumentacja odnośnie do określonego potraktowania zarzutów i wniosków apelacji. Naruszenie art. 457 § 3 k.p.k. następuje natomiast, gdy sąd uznając zarzuty apelacji za zasadne lub niezasadne, nie wyjaśni swojego stanowiska, ewentualnie przedstawiona argumentacja będzie zawierała braki (*wyrok SN z 26 kwietnia 2023 r. sygn. V KK 428/22*).

W niniejszej sprawie Sąd Apelacyjny Warszawie rozpoznał zarzut błędu w przyjętej kwalifikacji prawnej oraz odniósł się do kwestii zamiaru skazanej. Zaaprobował on przyjęte przez Sąd Okręgowy stanowisko, przywołując przy tym konkretne fragmenty wyjaśnień oskarżonej i zeznań świadka oraz płynące z nich wnioski, w których świetle ustalenie i przypisanie skazanej przestępstwa z art. 148 § 1 k.k. w zamiarze ewentualnym jawi się jako prawidłowe (str. 16-17 uzasadnienia). Mając na uwadze konstrukcję omawianych zarzutów i towarzyszącą im argumentację przypomnieć należy także, iż w toku postępowania kasacyjnego z założenia nie dokonuje się kontroli poprawności oceny poszczególnych dowodów i nie weryfikuje zasadności ustaleń faktycznych (są one irrelewantne), gdyż rolą sądu kasacyjnego nie jest ponowne – „dublujące” kontrolę apelacyjną - rozpoznawanie zarzutów stawianych przez skarżącego *de facto* orzeczeniu sądu pierwszej instancji (*zob. postanowienia SN z 5 maja 2015 r. sygn. IV KK 430/14 i cyt. tam orzecznictwo*).

W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku nie sposób dopatrzeć się także naruszenia, o którym mowa w zarzucie z pkt 6 kasacji. Sąd drugiej instancji w części uzasadnienia oznaczonej jako „ad. 17” odwołał się do uzasadnienia sądu *meriti*.

W ramach prowadzonej kontroli odwoławczej sąd zwrócił uwagę na fakt, iż w zakresie wymiaru kary, sąd pierwszej instancji przeprowadził wyczerpujące rozważania uwzględniające m.in. także i te okoliczności łagodzące, które podnosił obrońca skazanej w apelacji. (tj. uprzednią niekaralność, niezwłoczne udzielenie

pomocy, współpraca z organami postępowania). W kontekście omawianego zarzutu na gruncie uzasadnienia zaskarżonego kasacją wyroku przypomnieć należy, iż stopień szczegółowości rozważań sądu odwoławczego, uzależniony jest od jakości wywodów zawartych w uzasadnieniu wyroku sądu pierwszej instancji oraz we wniesionym środku odwoławczym i w zależności od meritum sprawy może przybrać bardziej lub mniej rozbudowany wywód. W takim wypadku wystarczające jest wskazanie głównych powodów nieuwzględnienia zarzutów apelacji, a następnie odesłanie do szczegółów uzasadnienia wyroku sądu I instancji. Na Sądzie odwoławczym ciąży obowiązek rozpoznania wszystkich wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym, nie oznacza to jednak bezwzględnego wymogu szczegółowego umotywowania każdego argumentu. Jeżeli Sąd odwoławczy podziela w pełni dokonane przez sąd a quo określenie wymiaru kary, może zaniechać szczegółowego odnoszenia się w uzasadnieniu swojego wyroku do zarzutów apelacji, gdyż byłoby to zbędnym powtórzeniem argumentacji tego sądu (*zob. postanowienie SN z 5 lutego 2019 r. sygn. V KK 616/18 i cyt. tam orzecznictwo*).

Mając powyższe na uwadze i nie znajdując podstaw do uwzględnienia wniesionej kasacji, Sąd Najwyższy orzekł o jej oddaleniu, jako oczywiście bezzasadnej, przy czym - kierując się wskazaniem art. 637a k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. w zw. z art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazaną od kosztów sądowych za postępowanie kasacyjne i poniesionymi wydatkami tego postępowania obciążył Skarb Państwa.

(B.B.)

[ms]

